

Декларування недостовірної інформації: аспекти предмета кримінального правопорушення

МОСТЕПАНЮК Людмила*

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права

Національної академії внутрішніх справ

м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2894-0654>

Анотація. Стаття присвячена аналізу предмету кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 Кримінального кодексу України «Декларування недостовірної інформації», яким є декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Визначено мету подання декларації, якою є створення умов прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, виявлення та недопущення конфлікту інтересів у їхній діяльності. Метою статті є дослідження окремих питань предмета декларування недостовірної інформації. Методологічне підґрунтя здійснення дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних загальноприйнятих в юридичній науці методів наукового пізнання як пізнання правових явищ. Такими методами є діалектичний, системний, формально-юридичний, індукції, дедукції, логічного аналізу, синтезу, узагальнення, аналіз результатів. Констатовано факт відсутності законодавчого визначення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування кримінального права, окреслено сутність наукових дискусій щодо розуміння та змісту поняття «декларація», проаналізовано авторські дефініції поняття «декларація». Визначено ознаки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як офіційного документа: заповнення її на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції; складання за встановленою Національним агентством з питань запобігання корупції формою; наявність усіх ознак офіційного документа; підтвердження певних юридичних фактів; складання за встановленою Національним агентством з питань запобігання корупції формою; подається особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Зазначено категорії осіб, які подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: а) уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; б) що претендують на заняття чи обрання на такі посади; в) які звільняються із зазначених посад

Ключові слова: декларування; кримінальне правопорушення; недостовірна інформація; декларація; особа; виконання функцій; держава; місцеве самоврядування

Історія статті:

Отримано: 21.02.2023

Переглянуто: 16.03.2023

Прийнято: 27.04.2023

Рекомендоване посилання:

Мостепанюк Л. Декларування недостовірної інформації: аспекти предмета кримінального правопорушення. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023. № 1 (25). С. 86–93. doi: 10.33270/01232502.86.

* Відповідальний автор

Вступ

Корупція є загрозою національній безпеці та одним з найнебезпечніших явищ для держави, що підриває авторитет органів державної влади, руйнує основні принципи життєдіяльності демократичних держав. Вона поглиблює кризу довіри до держави та її владних структур, правоохоронної та судової систем, спричиняє послаблення принципу верховенства права (Yurikov, 2021). Підставою кримінальної відповідальності, відповідно до ч. 1 ст. 2 КК України, є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого КК України¹ (Babanina, 2019; Miskiv, 2020). Одним із найдієвіших засобів запобігання корупції стало декларування службовими особами своїх доходів і видатків, упровадження механізму публічності таких декларацій, їх перевірки Національним агентством з питань запобігання корупції, а також встановлення кримінальної відповідальності за неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, декларування недостовірної інформації, введення відповідальності в разі порушення відповідних правових вимог за її заповнення (Aheienko, 2021).

Матеріали та методи

Суттєвим внеском у вивчення та розроблення проблем кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації є праці П. П. Андрушка, О. С. Бондаренко, О. О. Дудорова, В. М. Киричка, М. І. Мельника, В. М. Михайленко, М. І. Хавронюка та ін. Метою статті є аналіз декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як предмету кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України «Декларування недостовірної інформації». Зроблені висновки сприятимуть формулюванню рекомендацій для практики застосування вказаної норми та пропозицій щодо її удосконалення (Tumanuyants et al., 2022).

Результати й обговорення

Предметом складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, є декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що передбачена Законом України «Про запобігання корупції». Метою подання декларації є створення умов прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також виявлення та недопущення конфлікту інтересів у їхній діяльності. Саме тому зазначені особи

повинні декларувати не лише свій майновий стан і доходи, а й майновий стан і доходи членів сім'ї, а також більшість своїх видатків (Savchenko, 2015; Cherniavskiy et al., 2021).

Наразі немає законодавчого визначення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Єдина вказівка на це поняття міститься в Рішенні НАЗК від 10.06.2016 № 3, де лише зазначено, що декларація – це декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачена Законом України «Про запобігання корупції»² (Vozniuk, 2020).

У науці кримінального права тривають дискусії щодо сутності поняття «декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» (Miskiv, & Hazdaika-Vasylyshyn 2022, p. 85). У своєму дослідженні О. С. Бондаренко пропонує власне розуміння декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як офіційного документа, що подається особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особами, які претендують на заняття чи обрання на такі посади; особами, які звільняються з цих посад, компетентному органу, у встановлені законодавством строки, на підставі яких здійснюється моніторинг способу життя декларанта, фінансова перевірка доходів, витрат, зобов'язань фінансового характеру (Bondarenko, 2016).

Один із головних моментів означеної дискусії стосується визнання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, офіційним документом. Так, існує думка, що декларацію слід визнавати офіційним документом в електронній формі, оскільки відповідні суб'єкти декларування заповнюють її на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції (Azarov et al., 2018); декларація, яка є інструментом антикорупційного фінансового контролю, визнається офіційним документом, бо їй притаманні всі ознаки офіційного документа (Бондаренко, 2016); різновидом офіційного документа є декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Demianchuk, 2014); декларація є офіційним електронним документом, який підтверджує певні юридичні факти, складається за встановленою Національним агентством формою, подається особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (суб'єктом декларування), та містить передбачені Законом зафіксовані за допомогою технічних

¹ Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

² Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10 черв. 2016 р. № 3. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/rishennya-vid-10-06-2016-3-pro-funktsionuvannya-yedynogo-derzhavnogo->

засобів на офіційному вебсайті Національного агентства відомості щодо суб'єкта декларування та членів його сім'ї (Andriiushyn, 2018). Натомість К. О. Черевко ставить під сумнів визнання електронної декларації офіційним документом, аргументуючи це відсутністю чіткої законодавчої вказівки на віднесення її до офіційного документа. Також складним доказовим фактом, навіть після впровадження системи подачі й оприлюднення декларацій, є умисний характер діяння суб'єкта кримінального правопорушення, оскільки завжди є можливість заявити про помилку й оскаржити факт перебування майна в користуванні або власності особи. Залишаються невирішеними питання приховування від електронного декларування без загрози кримінальної відповідальності лише об'єктів незначної вартості, адже дорогі об'єкти приховувати буде ризиковано та проблематично (Cherevko, 2017).

На думку О. С. Бондаренко, декларацією особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є офіційний документ, який подає:

а) особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
б) особа, яка претендує на заняття чи обрання на такі посади;

в) особа, яка звільняється з цих посад, компетентному органу, у встановлені законодавством строки, на підставі яких здійснюється моніторинг способу життя декларанта та фінансова перевірка його доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру (Bondarenko, 2016; Lytvyn, & Krupnova, 2020).

Слід зазначити, що форма фіксації даних є головною відмежувальною ознакою між паперовою й електронною формами декларацій: в електронній вона має вигляд електронних даних, а також низку суттєвих позитивних рис, що відрізняє її від паперової, які О. М. Рєзнік та О. С. Бондаренко об'єднали в три групи:

1) позитивні риси для суб'єктів декларування: спрощення введення даних суб'єктом декларування; забезпечення захищеного протоколу автентифікації для входу в систему електронного декларування; запобігання помилкам з боку суб'єкта декларування під час введення даних;

2) позитивні риси для контролюючих суб'єктів: можливість використання перехресної перевірки інформації за допомогою баз інших державних органів; надання доступу до системи електронного декларування іншим державним базам даних; оптимізація процедур обробки декларацій майнового стану персоналом Національного агентства з питань запобігання корупції та створення ефективного процесу перевірки декларацій;

3) позитивні риси для третіх осіб, які бажають ознайомитися з деклараціями осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: надання відкритого онлайн-доступу та засобів пошуку за відкритими даними, що містяться в

деклараціях, і можливості їх завантаження; створення відкритого інтерфейсу програмування для розробників для забезпечення захищеного доступу до відкритих даних із декларації майнового стану та їх завантаження в різних форматах¹ (Riezniak, & Bondarenko, 2020; Volonets, 2021).

Для чіткої відповіді на питання щодо визнання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, офіційним документом, існує потреба з'ясування його поняття й ознак.

У примітці до ст. 358 КК України зазначено, що офіційним документом слід вважати документ, який містить зафіксовану на будь-яких матеріальних носіях інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, що спричинили або здатні спричинити наслідки правового характеру, чи може бути використана як документи – докази в правозастосовчій діяльності, що складаються, видаються чи посвідчуються повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності й організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, зокрема самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, що складені з дотриманням визначених законом форм та містять передбачені законом реквізити»² (Cherniei et al., 2023; Yurikov, 2023).

Учені вважають, що офіційними є документи, які складають і видають службові особи від імені органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також підприємств, установ та організацій будь-якої форми власності, які посвідчують конкретні факти й події, що мають юридичне значення, складені належно за формою, та мають необхідні реквізити (штамп, печатку, номер, дату, підпис) (Melnyk, & Khavroniuk, 2019; Cherniei et al., 2021).

Таким чином, можна виокремити ознаки, характерні для офіційного документа:

– зміст документа, а саме – певна юридично значуща інформація;

– форма офіційного документа: традиційна (письмова або друкована) та нетрадиційна (електронна);

– наявність обов'язкових реквізитів: назви організації та виду документа, реєстраційного індексу, заголовку до тексту документа, безпосередньо тексту документа та підпису;

– наявність матеріального носія, на якому цей документ зафіксований: традиційний (папір)

¹ Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL: <https://public.nazk.gov.ua>.

² Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

та нетрадиційний (фото-, аудіо-, відеоплівка, карти пам'яті, магнітні диски);

– певна роль, яку виконує документ: матеріальна – стосується посвідчувальної функції, процесуальна – може бути джерелом доказової інформації;

– наявність суб'єктів, які уповноважені складати, видавати чи посвідчувати документи (Bondarenko, 2016; Babanina et al., 2021).

Саме тому декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, слід вважати різновидом офіційного документа, адже вона містить юридично значущу інформацію; має відповідну електронну форму та визначені реквізити; зафіксована на матеріальному носіїв інформації (серверах НАЗК); має відповідну роль – здатна бути джерелом доказової інформації; складати документ можуть лише уповноважені суб'єкти (Miskiv, & Hazdaika-Vasylyshyn, 2022).

Говорячи про сутність та ознаки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, неможливо уникнути питання щодо її видів. Відповідно до положень ст. 45 Закону «Про запобігання корупції» існують такі типи декларацій:

1) щорічна декларація, яка охоплює звітний рік (період із 01 січня до 31 грудня включно, що передує року, в якому подається декларація);

2) декларація суб'єкта декларування, який припиняє відповідну діяльність (декларація перед звільненням), яка охоплює період, не охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування;

3) декларація після звільнення, що охоплює звітний рік (період із 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація;

4) декларація кандидата на посаду, яка охоплює звітний рік (період із 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством (Cherenkov, 2019).

Аналіз поняття «декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» необхідно проводити, з огляду на основні елементи, викладені на бланку декларації. Чинний антикорупційний закон суттєво новелізував структуру та зміст цих елементів, що сприятиме їх сприйняттю суб'єктом декларування, оскільки зменшить обсяг інформації загального характеру, натомість елементи, що стосуються доходів і витрат, буде викладено більш конкретизовано (Cherenkov, 2019; Miskiv, & Hazdaika-Vasylyshyn, 2022). Щодо відомостей, які наповнюють декларацію, слід зазначити: відповідно до ч. 1 ст. 46 «Інформація,

що зазначається в декларації» Закону України «Про запобігання корупції» в декларації зазначають відомості про суб'єкта декларування (прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків суб'єкта декларування та членів його сім'ї, місце реєстрації та фактичного проживання, місце роботи (проходження служби) або місце майбутньої роботи (проходження служби), займану посаду або посаду, на яку претендує, та категорію посади (якщо така є) суб'єкта декларування; об'єкти нерухомості, що належать суб'єкту декларування та членам його сім'ї на праві приватної власності; дані щодо виду, характеристики майна, місцезнаходження, дату набуття майна у власність, оренду або інше право користування, вартість майна на дату набуття його у власність, володіння або користування; цінне рухоме майно, що належить суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві приватної власності; цінні папери; інші корпоративні права, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї; юридичні особи, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб'єкт декларування або члени його сім'ї; нематеріальні активи, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї; отримані доходи; наявні грошові активи; фінансові зобов'язання)².

У раніше вказаному рішенні НАЗК зазначено, що декларацію заповнює та подає особисто суб'єкт декларування шляхом заповнення відповідної електронної форми у власному персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Cherniei et al, 2021). З огляду на це, на думку Д. М. Міськіва та І. Б. Газдайки-Василишин (2022), належність декларації до речей матеріального світу викликає сумніви, адже електронний вигляд декларації свідчить про відповідне матеріальне закріплення навіть у цифровій формі. Недоліками електронного декларування є проблеми забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом, що міститься в деклараціях, від розголошення та від зовнішнього неправомірного втручання; переважність системи, оскільки більшість суб'єктів декларування, зважаючи на строки подання декларацій, заповнюють її практично одночасно; помилки в деклараціях, зумовлені збоями роботи системи електронного декларування; недоліки технічного характеру: неможливість збереження частково заповненої декларації та прив'язаність системи електронного декларування до конкретного комп'ютера³ (Rieznik, & Bondarenko, 2020).

² Там само.

³ Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL: <https://public.nazk.gov.ua>.

¹ Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

Іншим питанням у цьому аспекті є: чи безпосередньо декларація є предметом складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-2 КК України, чи лише та інформація, яку в ній подано. Як бачимо, визнати відомості, які подано в декларації, предметом кримінального правопорушення можна, адже саме на них безпосередньо спрямоване кримінально протиправне діяння (Miskiv, & Hazdaika-Vasylyshyn, 2022).

Висновки

Отже, питання щодо доцільності криміналізації умисного внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та умисного неподання такої декларації, залишається достатньо дискусійним.

Виокремлено ознаки, які характеризують офіційний документ:

- зміст документа, а саме – певна юридично значуща інформація;
- форма офіційного документа: традиційна (письмова або друкована) і нетрадиційна (електронна);
- наявність обов'язкових реквізитів: назви організації та виду документа, реєстраційного

індексу, заголовку до тексту документа, безпосередньо тексту документа та підпису;

– наявність матеріального носія, на якому цей документ зафіксований: традиційного (папір) та нетрадиційного (фото-, аудіо-, відеоплівка, карти пам'яті, магнітні диски);

– певна роль, яку здійснює документ: матеріальна – стосується посвідчувальної функції, процесуальна – може бути джерелом доказової інформації;

– наявність суб'єктів, які уповноважені складати, видавати чи посвідчувати документи.

Обґрунтовано, що декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, слід вважати різновидом офіційного документа, адже вона містить юридично значущу інформацію; має відповідну електронну форму та визначені реквізити; зафіксована на матеріальному носії інформації (серверах НАЗК); має відповідну роль – здатна бути джерелом доказової інформації; складати документ можуть лише уповноважені суб'єкти. Водночас у статті доведено, що декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідає всім ознакам офіційного документа.

References

- [1] Aheienko, A.V. (2021). On the validity of criminalizing the declaration of unreliable information. *Entrepreneurship, economy and law*, 6, 170-174. doi: 10.32849/2663-5313/2021.6.27.
- [2] Andriieshyn, V.V. (2018). Criminal qualification of declaring false information (Article 366-1 of the Criminal Code of Ukraine). *Bulletin of the Criminal Law Association of Ukraine*, 2(11), 128-132.
- [3] Azarov, D.S., Hryshchuk, V.K., & Savchenko, A.V. (et al.). (2018). *Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine*. O.M. Dzhuzha, A.V. Savchenko, V.V. Cherniei (Eds.) (2nd ed.). Kyiv: Yurinkom Inter.
- [4] Babanina, V. (2019). Structure of Mechanism of Implementation of Criminal Legislation. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*, 24(2), 81-86. doi: 10.33270/01191112.81.
- [5] Babanina, V., Ivashchenko, V., Grudzur, O., & Yurikov, O. (2021). Criminal protection of children's life and health: international experience. *Revista Cuestiones Politicas*, 39(71), 350-365. doi: 10.46398/cuestpol.3971.18.
- [6] Bondarenko, O.S. (2016). *The subject of crimes in the sphere of official activity and professional activity related to the provision of public services* (Doctoral thesis, Kyiv, Ukraine).
- [7] Cherenkov, A.M. (2019). Forensic characteristics of the subjects of declaration of unreliable information. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, 39, 154-157. doi: 10.32841/2307-1745.2019.39.35.
- [8] Cherevko, K.O. (2017). E-declaration in Ukraine: main issues. In *Criminal law and criminological principles of combating corruption: proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference* (pp. 203-204). Kharkiv.
- [9] Cherniavskiy, S., Babanina, V., Vartyletska, I., & Mykytchuk, O. (2021). Peculiarities of The Economic Crimes Committed with the Use of Information Technologies. *European Journal of Sustainable Development*, 10(1), 420-431. doi: 10.14207/ejsd.2021.v10n1p420.
- [10] Cherniei, V., Cherniavskiy, S., Babanina, V., & Ivashchenko, V. (2022). Criminal remedies and institutional mechanisms for combating corruption crimes: the experience of Ukraine and international approaches. *Juridical Tribune*, 12(2), 227-245. doi: 10.24818/TBJ/2022/12/2.05.
- [11] Cherniei, V., Cherniavskiy, S., Babanina, V., & Tykhonova O. (2021). Criminal Liability for Cryptocurrency Transactions: Global Experience. *European Journal of Sustainable Development*, 10(4), 304-316. doi: 10.14207/ejsd.2021.v10n4p304.

- [12] Cherniei, V., Cherniavskiy, S., Babanina, V., Tykhonova O., & Hudkova, H. (2023). Características de la responsabilidad por revelación del secreto bancario en Europa y Estados Unidos. *Jurídicas CUC*, 19(1), 311-338. doi: 10.17981/juridcuc.19.1.2023.11.
- [13] Cherniei, V., Cherniavskiy, S., Dzhuzha, A., & Babanina, V. (2021). Combating credit fraud: experience of Ukraine and some other European Countries. *Amazonia Investiga*, 10(42), 93-102. doi: 10.34069/AI/2021.42.06.9.
- [14] Demianchuk, Yu.V. (2014). Comparative analysis of countering corruption in the countries of the European Union. *Scholarly notes of V.I. Vernadsky Tavri National University*, 27(66), 115-119.
- [15] Lytvyn, N.A., & Krupnova, L.V. (2020). Legal consequences of the abolition of criminal liability for declaring false information. *Our right*, 4, 55-62. doi: 10.32782/NP.2020.4.9.
- [16] Melnyk, M.I., & Khavroniuk, M.I. (Eds.). (2019). *Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine* (11th ed.). Kyiv: Dakor.
- [17] Miskiv, D.M. (2020). Analysis of the signs of the objective side of the composition of the declaration of unreliable information. *Social and legal studies*, 3(9), 119-123. doi: 10.32518/2617-4162-2020-3-119-123.
- [18] Miskiv, D.M., & Hazdaika-Vasylyshyn, I.B. (2022). *Criminal responsibility for declaring false information and for failure to submit a declaration by the subject of the declaration*. Lviv: Lviv. derzh. un-t vnutr. sprv.
- [19] Rieznik, O.M., & Bondarenko, O.S. (2020). Recognizing the rule on declaring unreliable information as unconstitutional as a manifestation of discrediting the anti-corruption reform. *Legal scientific electronic journal*, 7, 330-333. doi: 10.32782/2524-0374/2020-7/83.
- [20] Savchenko, A.V. (2015). Peculiarities of the composition of the declaration of unreliable information. In *Actual problems of the pre-trial investigation: proceedings of the 4th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (pp. 53-56). Kyiv.
- [21] Tumanyants, A., Hetman, H., Babanina, V., Dovbash, R. (2023). Features of Ensuring the Right to Liberty and Personal Integrity In Criminal Proceedings Under the Conditions of Martial Law: Precedent Practice of the European Court of Human Rights and Ukrainian Realities. *Access to Justice in Eastern Europe*, 2(19), 153-171. doi: <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-6.2-n000226>.
- [22] Volonets, D.F. (2021). The subject of criminal offenses provided for by Articles 366-2-366-3 of the Criminal Code of Ukraine. *Legal novels*, 14, 177-181. doi: 10.32847/ln.2021.14.016.
- [23] Vozniuk, A.A. (2020). Declaration of unreliable information and intentional failure to submit a declaration: new models of prohibitive criminal law norms. *Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko*, 4(92), 104-120. doi: 10.33766/2524-0323.92.104-120.
- [24] Yurikov O. Criminal characteristics of willful destruction or damage of military property. In *Military offences and war crimes: background, theory and practice*. Riga: Baltija Publishing. doi: 10.30525/978-9934-26-302-6-37.
- [25] Yurikov, O.O. (2021). Exemption from serving a sentence with probation for committing corruption criminal offenses and corruption-related criminal offenses on the basis of agreements. *New Ukrainian law*, 5, 146-151. doi: 10.51989/NUL.2021.5.21.
- [26] Yurikov, O.O. (2021). The investigator as an official who occupies a responsible position, in the content of Art. 368, 368-5, 369 and 382 of the Criminal Code of Ukraine. In *Multidisciplindre forschung perspektiven, probleme und muster: proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference* (pp. 111-112). Viden. doi: 10.36074/logos-26.11.2021.v1.37.

Список використаних джерел

- [1] Агеєнко А. В. Про обґрунтованість криміналізації декларування недостовірної інформації. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 170–174. doi: 10.32849/2663-5313/2021.6.27.
- [2] Андрієшин В. В. Кримінально-правова кваліфікація декларування недостовірної інформації (ст. 366-1 Кримінального кодексу України). *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2018. № 2 (11). С. 128–132.
- [3] Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [уклад. : Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.] ; за ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
- [4] Babanina V. Structure of Mechanism of Implementation of Criminal Legislation. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2019. № 24 (2). P. 81–86. doi: 10.33270/01191112.81.
- [5] Babanina V., Ivashchenko V., Grudzur O., Yurikov O. Criminal protection of children's life and health: international experience. *Revista Cuestiones Politicas*. 2021. Vol. 39. No. 71. P. 350–365. doi: 10.46398/cuestpol.3971.18.
- [6] Бондаренко О. С. Предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2016. 263 с.

- [7] Черенков А. М. Криміналістична характеристика предметів декларування недостовірної інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019 № 39. С. 154–157. doi: 10.32841/2307-1745.2019.39.35.
- [8] Черевко К. О. Е-декларування в Україні: основні питання. *Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції*: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 31 берез. 2017 р.). Харків, 2017. С. 203–204.
- [9] Cherniavskiy S., Babanina V., Vartyletska I., Mykytchuk O. Peculiarities of The Economic Crimes Committed with the Use of Information Technologies. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. No. 10 (1). P. 420–431. doi: 10.14207/ejsd.2021.v10n1p420.
- [10] Cherniei V., Cherniavskiy S., Babanina V., Ivashchenko V. Criminal remedies and institutional mechanisms for combating corruption crimes: the experience of Ukraine and international approaches. *Juridical Tribune*. 2022. Vol. 12. No. 2. P. 227–245. doi: 10.24818/TBJ/2022/12/2.05.
- [11] Cherniei V., Cherniavskiy S., Babanina V., Tykhonova O. Criminal Liability for Cryptocurrency Transactions: Global Experience. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. No. 10 (4). P. 304–316. doi: 10.14207/ejsd.2021.v10n4p304.
- [12] Cherniei V., Cherniavskiy S., Babanina V., Tykhonova O., Hudkova H. Características de la responsabilidad por revelación del secreto bancario en Europa y Estados Unidos. *Juridicas CUC*. 2023. No. 19 (1). P. 311–338. doi: 10.17981/juridcuc.19.1.2023.11.
- [13] Cherniei V., Cherniavskiy S., Dzhuzha A., Babanina V. Combating credit fraud: experience of Ukraine and some other European Countries. *Amazonia Investiga*. 2021. No. 10 (42). P. 93–102. doi: 10.34069/AI/2021.42.06.9.
- [14] Дем'янчук Ю. В. Порівняльний аналіз протидії корупції в країнах Європейського Союзу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2014. № 27 (66). С. 115–119.
- [15] Литвин Н. А., Крупнова Л. В. Правові наслідки скасування кримінальної відповідальності за декларування неправдивої інформації. *Наше право*. 2020. № 4. С. 55–62. doi: 10.32782/NP.2020.4.9.
- [16] Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та доповн. Київ : Дакор, 2019. 1243 с.
- [17] Міськів Д. М. Аналіз ознак об'єктивної сторони складу декларування недостовірної інформації. *Соціально-правові студії*. 2020. Вип. 3 (9). С. 119–123. doi: 10.32518/2617-4162-2020-3-119-123.
- [18] Міськів Д. М., Газдайка-Василишин І. Б. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації та за неподання декларації суб'єктом декларування : монографія. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 300 с.
- [19] Резнік О. М., Бондаренко О. С. Визнання норми про декларування недостовірної інформації неконституційною як прояв дискредитації антикорупційної реформи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 330–333. doi: 10.32782/2524-0374/2020-7/83.
- [20] Савченко А. В. Особливості складу декларування недостовірної інформації. *Актуальні проблеми досудового розслідування*: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1 лип. 2015 р.). Київ, 2015. С. 53–56.
- [21] Tumanlyants A., Hetman H., Babanina V., Dovbash R. Features of Ensuring the Right to Liberty and Personal Integrity In Criminal Proceedings Under the Conditions of Martial Law: Precedent Practice of the European Court of Human Rights and Ukrainian Realities. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2023. No. 2 (19). P. 153–171. doi: 10.33327/AJEE-18-6.2-n000226.
- [22] Волонець Д. Ф. Предмет кримінальних правопорушень, передбачених статтями 366-2–366-3 КК України. *Правові новели*. 2021. № 14. С. 177–181. doi: 10.32847/ln.2021.14.016.
- [23] Вознюк А. А. Декларування недостовірної інформації та умисне неподання декларації: нові моделі заборонних кримінально-правових норм. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2020. Вип. 4 (92). С. 104–120. doi: 10.33766/2524-0323.92.104-120.
- [24] Yurikov O. Criminal characteristics of willful destruction or damage of military property. *Military offences and war crimes: background, theory and practice*: monograph. Riga : Baltija Publishing, 2023. P. 847–863. doi: 10.30525/978-9934-26-302-6-37.
- [25] Юріков О. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням за вчинення корупційних кримінальних правопорушень і кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, на підставі угод. *Нове українське право*. 2021. № 5. С. 146–151. doi: 10.51989/NUL.2021.5.21.
- [26] Юріков О. О. Слідчий як службова особа, яка займає відповідальне становище, у змісті ст. 368, 368-5, 369 і 382 КК України. *Multidisziplinäre forschung perspektiven, probleme und muster*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Відень, 26 листоп. 2021 р.). Відень, 2021. С. 111–112. doi: 10.36074/logos-26.11.2021.v1.37.

Declaring False Information: Aspects of the Subject of a Criminal Offense

MOSTEPANIUK Liudmyla

PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Criminal Law
of the National Academy of Internal Affairs

Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2894-0654>

Abstract. The article is devoted to the analysis of the subject of the criminal offense provided for in Art. 366-2 of the Criminal Code of Ukraine "Declaration of false information", which is a declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government. The purpose of submitting the declaration is determined, which is to create conditions for the transparency of the activities of persons authorized to perform the functions of the state or local self-government, to identify and prevent conflicts of interest in their activities. The purpose of the article is to study individual issues of the subject of declaring inaccurate information. The methodological basis of the research is a combination of general scientific and special methods of scientific knowledge generally accepted in legal science. Among such methods are dialectical, systemic, formal-legal, induction, deduction, logical analysis, synthesis, generalization, analysis of results. The fact of the absence of a legislative definition of the declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government under criminal law has been established, the essence of scientific discussions regarding the understanding and meaning of the concept of "declaration" has been outlined, the author's definitions of the concept of "declaration" have been analyzed. The signs of the declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government as an official document are defined: filling it out on the official website of the National Agency for the Prevention of Corruption; drafting according to the form established by the National Agency for the Prevention of Corruption; the presence of all signs of an official document; confirmation of certain legal facts; drawing up according to the form established by the National Agency for the Prevention of Corruption, submitted by a person authorized to perform the functions of the state or local self-government. The categories of persons who submit a declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government are indicated: a) persons authorized to perform the functions of the state or local self-government; b) applying for employment or election to such positions; c) who are dismissed from the specified positions

Keywords: declaration; criminal offense; subject; false information; declaration; person; performance of functions; state; local self-government